

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

כט.

עין משפט
נר מצוה

לא א מיי פ"א מהל'
עירובין הל' יא'
טו"ע ח"ה פ"ב שפ"ב ספק
ה':
לב ב מיי פ"ד מהל'
טומאת אוכלין הלכה
ג':
לג ג מיי פ"א מהלכות
עירובין הל' טו' יא'
סג"ע עין לרנ"א פ"ב טו"ע
ח"ה שם ספק ד'
לד ד מיי פ"ד מהלכות
טומאת אוכלין הל' ג':
לה ה ו ד מיי פ"א מהל'
עירובין הלכה יא' ופ"ו
מהל' מנחות עיי"ה הל' ח'
סג"ע שם טו"ע ח"ה פ"ב
ספק ד' ח' ו ט ל מיי פ"ו
מהלכות מנחות עיי"ה
הל' ח':
לו מ ג מיי פ"א מהל'
עירובין הלכה יא' יא'
סג"ע עין לרנ"א פ"ב טו"ע
ח"ה שם ספק ו':

מסורת הש"ס

מוסף רש"י

ועבד תוך תוך. קולמ'
שקל עומתה מלך וקול'
רמיהו נשבעת קול מוך
תוך (ברכות ט). הריני
בכ"ב עוזי בשוקי
טבריא. יום אחד היה
דעמו לילה. אמר הריני
כלן בפומבדיתא מוכן
להשיב דבר לשאל בעומק
ובתפישתו כן עזא היה
חוקר ודורש בשוקי טבריא
(פוסט מהו. ורשב"י קדושין
כ). אז הריני משטנה
מקומי שאלי דקען וקני
בין עזאי שהיה משטנה
בשוקי טבריא. דהנאה
בבבירות נפ' תשיע' (מת).
כן עזאי חומר כל חממי
ישאל לפני קליפת הסוס
(ש"ב כז). אין למדין מן
הבבלות. כל הינה דקען
כלל לא אמרין דוקא הוא.
דאיכא כלל דלא דק
נמלתי וזכאי מלי
למיהו דהנהו כלל
ואפילו במקום שנאמר
בו חוקן מדבר פלוגי
דאיכא למימר דאפסיק
להא' וזכאי דק כלליה
אפילו הכי לא ליפתן מינה
דלמנא שור יא' אפ"ה כלל
מזי דבעי' (ש"ב כז). ורשב"י
קדושין לז).

רבינו חננאל

(לעיניין) [לעיניין] בגורן
מחצי קב חסידין וקב
שעורין. ו' מאיר אמר
חצי קב. וקב וחצי
כוסין. וקב גרוגרות או
מנה דביה [ע"ז] (אמר)
פרט. חצי לוג יין ו'
עקבי. ואמר רביעית.
רביעית שמן ו' עקבא
אומר שמינית. ושאר כל
הפירות אמר אבא שאול
כדי שימכרם ויקח בהן
מזון שתי סעודות. והוא
אמר דרב וכן לעירוב
(בזו) [על זין] הברייתא.
ומאי אולמיה דהנתי
מברייתא. משום דהתי
בברייתא תבלין, ותבלין
לאו בני איחילת לראו בני
עירובינהו. אט מתני'
(מילתא) [מי לא] תני
חטיסין ושעורין לראו בני
חטיסין גינהו. אלא משום
הפירות גינהו. ויקח
דקתי במתני' חצי לוג
יין. ואמר רב מערבין
בשתי רביעיות של יין,
שי"מ כי אמר רב וכן
לעירוב אמתי קאמר
שי"מ. ואם הוא יין במשול
לעירובי. ובכונן ב' סעודות לעירוב.
סבר רב יוסף עד דאיכא סעודה מאי מצטרפין. ואיכא סעודה [לרביעית]. (חומקן כדי
לטבול) [בעלים כדי לאכול מהן] מן סעודות. הני מילי באמנות אבל בעלין לא אמרין אלא

מאי אולמיה דהאי מהאי. נראה לפרש * דקים ליה להש"ס רב
יוסף לא שמעיה דרב אמתי' בפירוש אלא משום טעם
דקדק רב יוסף דלמר רב אמתי' ולהכי קאמר מאי אולמיה דהאי
מהאי מאיזה כח צל דקדק ומשני משום דקמתי מתני' חצי לוג יין
ואמר רב מערבין בשתי רביעיות יין
וכך מילתא לא אמר רב בפירוש אלא
מכללא דהיה דוכן לעירוב אמתי'
א"כ שמע מינה דוכן לעירוב אמתי'
איתמר דאי אבריתא מנא ליה דסבר
רב מערבין בשתי רביעיות יין דלא
פשיטא דאין ללמוד זה מזה מדלא
אמר כל שיעורי עירוב שיעורי
מתנות עניים: **חומקין** בדי לבבא
בו. היינו רביעים כדלמדין
בפרק הדך (דף סט). וליקנו להו
רביעתא דחלא בחציתא:
והושיבו ר' מאיר בדי דבעיר

חוק לעיר היה דבעיר
היה מהלך את כולה כדלמר בני
שהוילאווה (דף מא): אי נמי סבר
לה כרבי יהושע דאמר אין לו
אלא ארבע אמות ואין לומר משום
דרבי מאיר קנים שוגג אטו מויד
דלא דלוריתא לא קנים ואית ליה
בפירקין [דף לה]: דמחומין דלוריתא
ועוד כיון דחשנין כל העיר כארבע
אמות אפילו כמזיד נמי מהלך את
את כולה דמזיד נמי אית ליה ארבע
אמות. במסופות רבינו יהודה:
מפני

אפרסקין ושני רמונים ואתרוג אחד ואמר גורסק בר דרי משמיה דרב מנשיא
בר שגובלי משמיה דרב וכן לעירוב והני נמי ליהווי כי אפרסקין הני השיבי
והני לא השיבי אמר רב יוסף שרא ליה מריה לרב מנשיא בר שגובלי אנא
אמריא גינהו אמתי' והוא אמרה אבריתא * דתנן * אין פוחטין לפני
בגורן מחצי קב חסין וקב שעורין רבי מאיר אומר חצי קב שעורין וקב
וחצי כוסמין וקב גרוגרות * או מנה דביה רבי עקיבא אומר פרס * וחצי
לוג יין ר"ע אומר רביעית * ורביעית שמן ר"ע אומר שמינית ושאר כל
הפירות אמר אבא שאול * כדי שימכרם ויקח בהן מזון שתי סעודות
ואמר רב וכן לעירוב ומאי אולמיה דהאי מהך אילימא משום דקא
תני בהך תבלין ותבלין לאו בני איחילת גינהו אטו הכא מי לא קתני
חסין ושעורין ולא בני איחילת גינהו אלא משום דקתני חצי לוג יין
ואמר רב * מערבין * בשתי רביעיות של יין מדבעינן כולי האי ש"מ כי
אמר רב וכן לעירוב אהא מתני' קאמר ש"מ אמר מר ובכונן שתי
סעודות לעירוב סבר רב יוסף למימר עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה
מהאי אמר ליה רבה אפילו למחצה לשליש ולרביע גופא אמר רב מערבין
בשתי רביעיות של יין ומי בעינן כולי האי והתניא רבי שמעון בן אלעזר
אומר יין כדי לאכול בו * חומקין כדי לטבול בו זיתים ובצלים כדי לאכול בהן
שתי סעודות התם * בחמרא מבשלא אמר מר חומקין כדי לטבול בו אמר
רב גידל אמר רב כדי לטבול בו מזון שתי סעודות של ירק איכא דאמרי אמר
רב גידל אמר רב ירק הנאכל בשתי סעודות אמר מר זיתים ובצלים כדי לאכול
בהן מזון שתי סעודות ובצלים מי מערבין והתניא * אמר ר' שמעון בן אלעזר
פעם אחת * שבת רבי מאיר בערדיסקא ובא אדם אחד לפניו אמר לו ר' עירבתי
בבצלים לטיבעין והושיבו ר' מאיר בארבע אמות שלו לא קשיא הא בעלים הא
באימהות דתניא אבל בצל והשכים ומת אין אומרין ממה מת ואמר שמואל
לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין נמי לא אמרין אלא
דלא

אמר רב כדי לאכול בו. חומקן כדי ליטבול בו. וזיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות. ורשב"י
סבר רב יוסף עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי מצטרפין. ואיכא סעודה [לרביעית]. (חומקן כדי
לטבול) [בעלים כדי לאכול מהן] מן סעודות. הני מילי באמנות אבל בעלין לא אמרין אלא

בשיל ולא בשיל. קטיל גברא: איכא דאמרי אמר רב המנונה כו'
וכא חזינן אינשי דאכלי ולא מיישי הסם בבשיל ולא בשיל. כי קאמר
רב המנונה אין מערבין בבשיל ולא בשיל: אינשי פפי. זכירה מקום
שפיתת הקדירה: ועבד סוך סוך. שמשול יפה ונטמק כולו
עד שנימח ושהוא רוחה דומה
כמשמע קול זה תוך תוך *:
הריני כן עזאי בשוקי טבריא.
יומא דדיחא הוה ליה לרבא ואמר להו
לתלמידיו השתא לינא דתתלי והריני
מזומן להשיב בחריפות לכל מי שישאלני
כבן עזאי שהיה דורש בשוקי טבריא
ולא היה צימיו עוקר הרים כמותו
ו[יהיה] אומר * כל חממי ישראל לפני
קליפת השום מוך מן הקרח הזה *:
לפסול אם הגווייה. אם חלל אוכלין
טמאין ש"ע שאין אוכל מוטמא אדם
במגע אי חלל מיישיהו חצי פרס
דהיינו שני ביצים נפסל מלאכול
בתרומה כדתנן בפירקין דלקמן (דף
פג). וחצי חליה לפסול את הגווייה.
חליה היינו פרס ל' פוסה וחצי
חליה היינו חצי פרס: אלא משום
דפני. עירוב דומיא דטומאת אוכלין
דמשמע כל שהוא מוטמא טומאת
אוכלין יש לו מזון שתי סעודות חזי
לעירוב ותפוחין בני טמוי יתכוו:
ר' שמעון בן אלעזר. נמערער עני
שמחלקו לעניים הרבה על הגורן
קאי וקאמר אין פוחטין לפני בגורן
מהאי שיעור דמביס * ונתת ללוי לגר
ליתום ולאלמנה וצרי מהכי לא הו
נתינה: עולא. [א] שמינית [ב] שבליטרא
וליתרא הוה לוג: וכן לעירוב. דחלק
עני בגורן נמי מזון שתי סעודות
היא כדלמר לקמן: ה"ג והני נמי
ליהו **לפרסקין**. ותיסקי בחמשה:
חשיני. ואמרין לקמן * כל שהוא ליפתן
כדי לאכול בו אלא לאו ממס
סעודות * דליהו כולה סעודתא מההוא
מינא חסין אלא כל מידי לפוס
חשיבויה חצי ליפתן שאדם רגיל
ללפת בו את הפת [שיעורו כדי ללפת
דבר הרגיל לצא זקינות סעודה ואם
שיעורו כדי שאדם רגיל להציא
קינות לז' סעודות: שרי ליה מריה.
ימחול לו אדוניס] על דבר זה לרבי
מנשיא: **דאנא אמריא גינהו**
למאיר רב וכן לעירוב אמתי'
דמפרש ואילו והוא אגמיה לגורסק
בר דרי אבריתא: אין פוחטין לפני
בגורן. נמערער עני אם יש לו הרבה
חלק וצאו עניים הרבה והוא מחלק
לכל אחד אל יפחות לו משיעור זה
דמתינה זעין. והתם * קמי היה לו
דבר מועט נתן לפנייה והן מחלקין
זיניהן: **מחצי קב חסין**. ואם שערין
קב ואם כוסמין קב ומנחה * דינה.
לאחר שדרכין זעניגול קרי להו
דבילה ושז אינו מוכר במדה אלא

במשקל: פרס. חצי מנה: ומאי אולמיה דהאי מה'
בריתא ולא סתכן שהדידי הני שיעוריהו כהכי: לאו בני איחילת גינהו. ורשב"י
בהן הלך וכן לעירוב לאו עלה אמתי'. אלא משום דקסתי חצי לוג יין.
* סעודה מהאי. ז' אוכלין מצטרפין לעירוב אכל ג' וד' ליתא סעודה מכל חד לא: יין כדי לאכול בו. לשרות זו פת מזון ז' סעודות. * חומקן כדי
לעבד בו. ופיר מוון * סעודות * כדי לאכול סוף. ללפת בהן את הפת דז' סעודות: ספס. דקמתי יין כדי לאכול בו: בחמרא מבשלא. קאמר
דחשבו צל רב אכל חמרא בעלמא צענין להיות זו שתיים ז' סעודות והיינו ז' רביעיות: מוון ז' סעודות וייק. שכל הסעודה מן הירק. ירק
הנאכל לז' סעודות. צפת: בערדיסקא וצא אדם אחד לפניו. צפת מחוך לתחום על ידי עירוב שיעורו ממקומו לטיבעין והיה ערדיסקא כאלפים
אמה שזין עירובו לטיבעין: והושיבו ר' מאיר כד' אמות. ואסר לו לנאת ולזון ממקומו מד' אמותיה שהיה עומד בהן צעפת שאלה דקסבר לאו
עירוב הוא ונמנאל יואל חוק לתחום צל עירוב ותנן לקמן צפ' מי שהוילאווה (דף מא). אין לו אלא ד' אמות: עלין. לא חשיבי ורעיש לאכול:

אנורין וה' אפרסקין. ב' רמונים. ואתרוג אחד. ואמר קורסק בר דרי משום (דרבנן) [דרבן] וכן לעירוב. ואם אימא ניהו ה'
פוחטין כשיעור אפרסקין ה'. ושנתן תפוחין דשכיחי קב. אפרסקין דלא שכיחי ה'. אמר רב יוסף שרא ליה מריה לרב
מנשיא בר שגובלי דאנא אמרין גינהו. הא דאמר רב וכן לעינין [עירוב] אמתינהו נתן בסוף פיתא, אין פוחטין

הנהגות הגב"ח
הא' גב' בשמי רביעות של
יין (מדבעין טלוי האי)
מלמ' יו"ב פ"א ח"ט:
גלוין הש"ס
רש"י ד"ה הריני כבן
עזאי וכו' והיה אובר כל
הכבי ישראל וכו'. במדות
נח ע"א: תוס' ד"ה מא
אולמ' וכו' דיקב ליה
לחש"ס. קפי' וכו' נבסי'
בשבת דף ט' ע"ב ד"ה ה'
ן ושי"ס:
הנהגות הגר"א
[א] רש"י ד"ה עולא
שמינית. יב' ורשב"י כהנ
חטיסין. (כ"ה גרש"ם
ז"צ ז' א' ד"ה עולא
וע"ש פ"ט ז' ד"ה מומין):
[ב] שם בשלטימ' ז"ב ז'
שנלו: (והוא ספ"ד
ואח"כ ספ"ד) וליתרא. הוא
חצי לוג. ל"ג. (ומ"ט
בירושלמי פ"י דתרות
והיה ח"ש שם כמתי
ח):
רבינו חננאל
ופרקין הוה בבשיל ולא
בשיל. אמר רבא הריני
בכ"ב עזאי בשוקי טבריא.
פי' רבא משתבח ואמר
הריני [ידוע] בהכמה
כמירובין כמו
שהיה בן עזאי ידוע
בחוכמתו בשוקי טבריא.
שאלו ההוא מריבין שיעור
תפוחין בעירוב כמה. אל'
רבא וכו' מהו
בתפוחין. א"ל ההוא
מרבין ולא. והתנן במס'
מילה פרק רביעי' כל
האוכלין מצטרפין לפסול
אם הגויה כבחה פרס.
ובמזון שתי סעודות
לעירוב. קתני מיהא כל
האוכלין ואפי' התפוחין
נמי בכללות. חסם
אוכלין הן. ודחאו רבא
הא אמר ר' יוחנן אין
למדין ולא. הכללות.
כלומר האי דקתני כל
לאו דוקא הוא. ואמרין
לאו (מכלל) [מכלל] אלא
מקנתו ובכונן שתי
סעודות לעירוב כדבעיה
לטמא טומאת אוכלין.
הני נמי בני טמוי יתו
ללמ דדוקא קתני. ולא
מנא רבא השוכה. ופי'
רב נחמן תפוחין בעירובין
[בכבן]. וכן הלכה. ומותבי
עליה מיהא דתני כפייהא
בפרק האחרון בירושלמי.
וקרוב לעינין הוה כפירי
דבי רב. ר"ש בן אלעזר
אומר עולא תבלין
וליתרא ירק. עשיר